כללו חייב חלה חבת. לקמיה מפרש מאי כללו ומאי פרט: **ולא** לך גרסינן בכולהו ולא גרסינן לא לך: **כללו של ר' מאיר והו פרטו של רבי יהודה.** מאי שמעת ר' יהודה שהיה עושה ר' מאיר כללו להיינו ולא לך ולא לך עשאן ר' יהודה פרט. וממילא שמעינן לפרטו של רבי מאיר היינו לא לך לא לך דמי לא מאי הוי פרטא לרבי מאיר והוא כללו של רבי יהודה נמי פרטא ולא חשיבא כללא אלא שאין לכם מאי שנא ולא לך דקתני: **הכל מודים בולא לך שהוא פרט.** רבי מאיר לא פליג אדר' יהודה בולא לך והכי קאמר רבי יהודה בולא לך הוא דהוה פרטא אבל לא לך כללא דלא חשבינן קאי. ולקמיה מפרש מהיכא דייק ר' יוחנן דתרוייהו לרבי מאיר פרטי הוו: **ושמואל אמר לך אדמודי ליה אודויי ליפלוג עליה אפלוגי.** כלומר מי ס"ד דשמעיה ר' יהודה לרבי מאיר דשמוי לתרוייהו פרטא לא הוה ליה למינקט מילתא בולא לך דמודי ליה דגויה אלא הכי הוה ליה למתני רבי יהודה אומר לא לך אינו חייב אלא חצי מילתא דפליג עליה בגוה: **תנן** מתניתין ר"מ): **תנן ולא לך ולא לך.** וי"ו גרסינן בכולהו אלמא לר"מ פרטא הוי ותיובתא דשמואל: **ר' היא דאמר.** במס' זבחים בפ' שני [ג:] גבי **תנן** שומט את הזבח ע"מ לאכול כזית למחר כזית במוך ל"ם כזית למחר וכזית במוך פרטא הוי ג' מחשבות הן ותפיס את הראשונה והוי פיגול ושוב אין מחשבה שניה מועלתו מידי פיגול אליבא דר' יהודה דאמר התם [כט:] זה הכלל כל שמחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול ומייתי על אכילתו כרת ומתניתין דהכא רבי היא ולאו ר' מאיר: **מדידיה.** מדר' מאיר גופיה: **חטה בללו חטין.** מס טעמו חטה הרי הוא כטעמו חטין כדכתיב (שמות ט) **והחטה והכוסמת לא נכו: פרוטה מכולן מצטרפת.** מס אין לו עליו מכולן אלא שוה פרוטה מצטרפין למייכו: **פליגי בה רב אחא ורבינא.** דמתני' ובמילתיה דרבי יוחנן: **חד אמר אפרטי מיחייב אכללי לא מיחייב.** חייב על כל אחת ואחת דקתני מתני' חייב שלם קאמר חלה אחטין וחלה משעורין וחלה אכוסמין מרבעה לא מחייבין ליה למימר שבועה אחין לך בידי חלה אחטה שבועה נחפי נפשה היא שכולה בה אין לך בידי כלום וחזר ופרט לא חטין ולא כוסמין ולא שעורין אלא פרטא פירושה דשבועה אחין לך בידי הוא וכי אמר רבי יוחנן פרוטה מכולן מצטרפת לאו היינו דקתני דמתני' חייב ליה על כל אחת ואחת אלא הכי דייקינן דכל חלה לבדה אין בה שוה פרוטה אלא כולן ביחד מצטרפין לחייב עליהן שבועה ואפילו הכי קתני דמתני' חייב ליה על כל אחת ואחת דכל חלה וחלה בפני עצמה היא שכולה בה אין לך בידי כלום וחזר ופרט לא חטין ולא כוסמין ולא שעורין אלא פרטא פירושה דשבועה אחין לך בידי הוא וכי אמר רבי יוחנן פרוטה מכולן מצטרפת לאו היינו דקתני מתני' חייב ליה על כל אחת ואחת אלא הכי דייקינן כל חלה לבדה אין בה שוה פרוטה אלא כולן ביחד מצטרפין לחייב עליהן שבועה אחין לך בידי כאילו להה חלה היא: **וחד אמר.** חייב על כל אחת ואחת דקתני מתני' ד' ניהו חלה חלה דלקמן ותלת דפרטא ודר' יוחנן מסיפא נמי קיימא ומשבועתא דכללא ומיחייב מיהא חלה: **ט"ו חטאות.** היו ממשה תובעין לומר דמתני' וכל אחד מהן חטין ושעורין וכוסמין ואחד מהן שבועה אחין לך בידי חטין וכוסמין ושעורין ולא לך ולא לך הרי כאן ט"ו חטאות ומה ראית לחלק ביניהן כ' הויין: **דכללי לא קחשיב.** מע"ג דלמיתנהו: **ופתני ר' חייא.** בדוכתי אחריתי הרי כאן כ' ס"מ ד' שבועות הן ובקמייתא לא חשיב דכללא: ומשני לעולם תלת ניהו דהויא דכללא ליתא וכי קתני עשריס לפקדון לומר שתשומת יד לגזל ואבידה לאיכא ד' פרטי לכל אחד ואחד דהוה להו עשריס: **לאחד מיחייב.** אחד מהן ואחד מהך דתרתי דולא לך דקתני לאו לפרטא לפקדון ותשומת יד קאי ואין כאן אלא ח' חטאות ד' משום רשעון ואחד לכל אחד מן המחרוצים: או

אלא מהא ליכא למשמע מינה. ומה תאמר ולידוק ממתניתין דפירקין (דף לו:) דפטרינן בקנס וכל שכן בקרקע כדמוכח בפ' שבועת העדות (לעיל דף לד.) דקאמר ולר' יוחנן דאמר מעמיד עדי קרקע פטורין מאי ניעייהו אי איכא קנס וגלות פירכא לדקמן(ו) טעמא משום דלא כפר ליה ממונא אלא היה מתחייב בהודאתו אבל גבי עדות ממון דפטר בעדי קרקע מחייב ע"י עדותן כמו בשאר קנס שהרי יתחייב ע"י עדותן כמו בשאר ממון: **הכא** גרם **לא** לך **לא** לך **ולא** לך ולא גרסינן וי"ו בכולהו אלא בשמעתא וכן בכל הני דמייתי דאי גרסי' וי"ו בכולהו אם כן בשקנקנ דמוקי לה כרבי לימא ר' יהודה היא דאמר ולא לך פרטא הוא אבל השתא ולא לך פרטא הוא ואחת ואחת ר"ש אומר עד שיאמר שבועה לכל אחת ואחת אמר רב יהודה אמר שמואל כללו של רבי מאיר פרטו של רבי יהודה כללו של רבי יהודה פרטו של רבי מאיר ג)ור' יוחנן אמר הכל מודים בולא לך שהוא פרט לא נחלקו אלא בלא לך שרבי מאיר אומר פרט ורבי יהודה אומר כלל ואיזהו כללו של ר' מאיר ד)שבועה שאין לכם בידי במאי קמיפלגי שמואל דייק מברייתא ור' יוחנן דייק ממתניתין שמואל דייק מברייתא מדקאמר רבי יהודה ולא לך פרטא הוי מכלל דשמעיה לר' מאיר דאמר כללא הוי ואמר ליה ר' יהודה פרטא הוי ור' יוחנן אמר תרוייהו לר' מאיר פרטא הוי ואמר ליה רבי יהודה בולא לך מודינא לך בלא לך פליגנא עלך ושמואל ז)עד דאודי ליה אודויי לפלוג עליה איפלוגי ורבי יוחנן דייק ממתניתין מדקאמר ר' מאיר ה)שבועה שאין לכם בידי כללא הוי מכלל דולא לך פרטא הוי דאי סלקא דעתך ולא לך כללא הוה אדמשמע לן שבועה שאין לכם בידי נשמעינן שבועה לא לך ולא לך ולא לך כל שכן שבועה שאין לכם בידי ושמואל אמר כל האומר ולא לך באומר שבועה שאין לכם בידי דמי תנן לא לך ולא לך ולא לך תני לא לך ת"ש תן לי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה תני תשומת יד גזל אבידה ת"ש תן לי חטין ושעורין וכוסמין תני שעורין וכוסמין והאי תנא כל הכי שביש תני ואזיל אלא הא מני רבי היא ט)דאמר לא שנא כזית כזית ולא שנא כזית וכזית פרטא הוי תא שמע מדידיה ר' מאיר אומר אפילו חטה ושעורה וכוסמת חייב על כל אחת ואחת תני חטה שעורה כוסמת מאי אפילו אמר רב אחא בריה דרב איקא אפילו חטה בכלל חטין ושעורה בכלל שעורין וכוסמת בכלל כוסמין: תן לי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה שיש לי בידך כו': תן לי חטין ושעורין י)א"ר יוחנן יפרוטה מכולם מצטרפת פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר אפרטי מיחייב אכללי לא מיחייב וחד אמר אכללי נמי מיחייב והתני ר' חייא הרי כאן חמש עשרה חטאות ואם איתא עשרים הויין האי תנא דפרטי קא חשיב דכללי לא קא חשיב והא תני רבי חייא הרי כאן עשרים חטאות ההיא אפקדון ותשומת יד וגזל ואבידה בעא מיניה רבא מרב נחמן היו חמשה תובעין אותו ואמרו לו תן לנו פקדון תשומת יד וגזל ואבידה שיש לנו בידך אמר להן שבועה שאין לך בידי פקדון תשומת יד גזל ואבידה ולא לך ולא לך ולא לך תני לא לך ולא לך מהו אחדא מיחייב או להה חדא היא: **וחד אמר.** חייב על כל אחת ואחת דקתני מתני' ד' ניהו חדא חלה דלקמן ותלת דפרטא ודר' יוחנן מסיפא נמי קיימא ומשבועתא דכללא ומיחייב מיהא חדא: **ט"ו חטאות.** היו ממשה תובעין לומר דמתני' וכל אחד מהן חטין ושעורין וכוסמין ואחד מהן שבועה אחין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין ולא לך ולא לך הרי כאן ט"ו חטאות ומה ראית לחלק ביניהן כ' הויין: **דכללי לא קחשיב.** מע"ג דלמיתנהו: **ופתני ר' חייא.** בדוכתי אחריתי הרי כאן כ' ס"מ ד' שבועות הן ובקמייתא לא חשיב דכללא: ומשני לעולם תלת ניהו דהויא דכללא ליתא וכי קתני עשריס לפקדון לומר שתשומת יד לגזל ואבידה לאיכא ד' פרטי לכל אחד ואחד דהוה להו עשריס: **לאחד מיחייב.** אחד מן ואחד מהך דתרתי דולא לך דקתני לאו לפרטא לפקדון ותשומת יד קאי ואין כאן אלא ח' חטאות ד' משום רשעון ואחד לכל אחד מן המחרוצים:

כח א ב מיי' פ"ז מהל' שבועות הל' י' [ופ"ט הל"ז] ועי' בכ"מ בפ"ד מהל' נדרים הלכה יח:

כט ג מיי' פ"ז מהלכות שבועות הלכה יח:

רבינו חננאל

מתני' שבועת הפקדון כיצד אמר לו תן לי פקדוני כו'. ת"ר זה הכלל. כלל אינו חייב אלא אחת פרט חייב על כל אחת ואחת דברי ר' מאיר ר' יהודה [אומר] שבועה לא לך ולא לך חייב על כל אחת אחת ואחת ר' אליעזר אומר כו'. אמר רב יהודה אמר שמואל פרטו של ר' יהודה שהוא לא לך ולא לך הוא כלל של ר' מאיר. כלומר בולא לך ולא לך שמחייב ר' יהודה על כל אחת ואחת אינו מחייב ר' מאיר אלא אחת על כולן. ואיזהו פרטו של ר' מאיר חייב אלא אחת על הכל. ואחת באומר אין לך בידי לא לך (ולא) [לא] לך וד' יהודה סבר זהו כלל ואין חייב אלא אחת על הכל. מזו הברייתא דייק שמואל הכי ואמר מדקא מפרש ר' יהודה ואמר (לא) [ולא] לך פרטא הוא מכלל דשמעיה לר' מאיר דאמר כללא הוא ופליג עליה ואמר כי האי גוונא פרטא הוא לא לך לא לך לא לך הוא דהוי כללא. ור' יוחנן [אמר] ר' מאיר ור' יהודה תרוייהו מודו דולא לך שהוא פרט לא נחלקו אלא בלא לך לא לך (ולא) [לא] לך שר' מאיר אומר זה פרט הוא וחייב על כל אחת ואחת. ור' יהודה אומר זה כלל הוא. ואיזהו כללו של ר' מאיר באומר כולכם. ור' יוחנן האי דוקיא דייק לה ממתני'. דתנן שבועה שאין לכם בידי אינו חייב אלא אחת וקסבר סתם משנה ר' מאיר. וכיון דאמר שמצאנו לר' מאיר דאמר לכם כללא הוא מכלל דולא לך ולא לך פרטא הוא. דאי ס"ד כשמואל דאמר ולא לך ולא לך כללא הוא ליתני במתני' ולא לך ולא לך אינו חייב אלא אחת וכ"ש שבועה שאין לכם בידי. ודחי שמואל ואמר ר' מאיר סבירא ליה האומר לא לך ולא לך באומר שבועה שאין לכם בידי דמי. ואקשינן לשמואל ממתניתין דתנן שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת הנה מתני' לר' מאיר היא דסתם הוא וקתני דולא לך פרטא הוא ומפרק תני במתני' לא לך לא לך והוא פרטי דר' מאיר. ותו אקשינן שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב אלא אחת על הכל. ופריק נמי כדקמייתא תני תשומת יד והא וגזל קתני תני גזל כו'. (והא) [ותנן] אקשו עליה ממתני' דבתרא תן לי חטים ושעורין וכוסמין כו'. ופריק תני חטים תני שעורים תני כוסמין. כלומר משנתנו אין בהן

הגהות הב"ח

(ו) תוס' ד"ה חלה כו' דלקמן קאמר טעמא:

מוסף רש"י

אלא מהא ליכא למשמע מינה. דדלמי מתני' לאו כולה דוקא חלה חלה מדלא מייתיה דוקא, או רישא או סיפא, ותנא לידך חטה והוא ולא ידעינן כי מנייתו דוקא דגמר מניה (שבת קכא.). **שבועה.** שמין לך בידי ולא לך ולא לך, חייב. **תנן** גזלות (קדושין מד.). **לא לך ולא לך ולא לך שבועה.** דכשיון שבועה נתחלוה אבל אם הזכיר שבועה תחלה לא שייך שלא יהא כולהו וכללא הוי (שם. והוסיף: לא לך לא לך, דוקא בלא ו"ו אבל ולא לך ולא לך בהדי כללא הוי, עי"ש ובמהרש"א). **פרוטה מכולם מצטרפת.** למייתו על שבועה ולא על כל אחת ואחת חלה למייתו אם **פליגי** (לעיל כג:). **בה רב אחא ורבינא.** בחייב על כל אחת ואחת דמתני' וכדר' יוחנן, חד אמר **אפרטי מיחייב.** כלומר על כל אחת ואחת דתנן במתני', שכל שמות הן ולא מרבינן, לפי שמרבין שבועה שאין לך בידי חלה שבועה היא וכי הדר פריש להו נשבע וכל אחד מהן, כי אמר שבועה שאין לך בידי כלל כולן יחד, וכי הדר פריש להו נשבע על כל אחת ואחת לבדו יש כאן ד' שבועות, ומילתא דר' יוחנן דתרוייהו דקתני אינו חייב חלה אחת על אחת, אין לפיקח דקתני חייב על כל אחת ואחת, דכללא הוי (שם. והוסיף: לא לך לא לך, דוקא בלא ו"ו אבל ולא לך ולא לך בהדי כללא הוי, עי"ש ובמהרש"א). **פרוטה מכולם מצטרפת.** למייתו על שבועה ולא על כל אחת ואחת חלה למייתו אם **פליגי** (לעיל כג:). **בה רב אחא ורבינא.** בחייב על כל אחת ואחת דמתני' וכדר' יוחנן, חד אמר **אפרטי מיחייב.** כלומר על כל אחת ואחת דתנן במתני', שכל שמות הן ולא מרבינן, לפי שמרבין שבועה שאין לך בידי חלה שבועה היא וכי הדר פריש להו נשבע על כל אחת ואחת לבדו יש כאן ד' שבועות, ומילתא דר' יוחנן דתרוייהו דקתני אינו חייב חלה אחת על אחת, אין לפיקח דקתני חייב על כל אחת ואחת דכל חלה וחלה בפני עצמה היא שכולה בה אין לך בידי כלום וחזר ופרט לא חטין ולא כוסמין ולא שעורין אלא פרטא פירושה דשבועה אחין לך בידי הוא וכי אמר רבי יוחנן פרוטה מכולם מצטרפת לאו היינו דקתני מתני' חייב ליה על כל אחת ואחת אלא הכי דייקינן כל חלה לבדה אין בה שוה פרוטה אלא כולן ביחד מצטרפין לחייב עליהן שבועה אחין לך בידי כאילו להה חלה היא: **וחד אמר.** חייב על כל אחת ואחת דקתני מתני' ד' ניהו חלה חלה דלקמן ותלת דפרטא ודר' יוחנן מסיפא נמי קיימא ומשבועתא דכללא ומיחייב מיהא חלה: **ט"ו חטאות.** היו ממשה תובעין לומר דמתני' וכל אחד מהן חטין ושעורין וכוסמין ואחד מהן שבועה אחין לך בידי חטין ושעורין וכוסמין ולא לך ולא לך הרי כאן ט"ו חטאות ומה ראית לחלק ביניהן כ' הויין: **דכללי לא קחשיב.** מע"ג דלמיתנהו: **ופתני ר' חייא.** בדוכתי אחריתי הרי כאן כ' ס"מ ד' שבועות הן ובקמייתא לא חשיב דכללא: ומשני לעולם תלת ניהו דהויא דכללא ליתא וכי קתני עשריס לפקדון לומר שתשומת יד לגזל ואבידה לאיכא ד' פרטי לכל אחד ואחד דהוה להו עשריס: **לאחד מיחייב.** אחד מן ואחד מהך דתרתי דולא לך דקתני לאו לפרטא לפקדון ותשומת יד קאי ואין כאן אלא ח' חטאות ד' משום רשעון ואחד לכל אחד מן המחרוצים: או

ורין הללו כל עיקר. ואקשינן עליה וכי זה התנא טעה באלו הדברים כולן והוסיף וי"ו בכולן בטעות. ופריק מתניתין לאו ר' מאיר היא: הא מתניתין רבי היא דאמר לא שנא כזית כזית ולא שנא כזית וכזית כולהו הני לישני פרט הוו. ודברי רבי מפורשין בשחיטת קדשים פרק כל הזבחים שקבל דמן. וכבר פירשנוהו בקדושין. ואקשי על שמואל מדברי ר' מאיר עצמו שאמר במשנתנו ר' מאיר אומר אפילו אמר חטה ושעורה וכוסמת חייב על כל אחת ואחת. הנה ו' לר' מאיר פרטא הוא. ודחי לעולם לר' מאיר ו' מוסף האחרון לראשון וכללא הוא וגרעיה לו' ותני שעורה כוסמת דהוא פרטיה דר' מאיר. והאי דקתני אפילו אתיא לאשמועינן דחטין וחטה אחת הן ומה שטעונו הוא שנשבע לו שחטה בכלל חטין וכן שעורה וכן כוסמת: א"ל תן לי פקדון שיש לי בידך כו' השביע עליו ה' פעמים בין בב"ד ובין שלא בב"ד וכפר חייב על כל אחת ואחת. א"ר שמעון מה טעם מפני שיכול לחזור ולהודות. פירוש כיון שאילו חזר והודה בפקדון חייב לשלם אם כפר. ועוד נשבע חייב דהא ממון קא כפר. היו ה' תובעין אותו ואומרין לו תן לי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שבועה שאין לך בידי אין חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד גזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת. וכן היו ה' תובעין אותו וכל אחד אומר לו תן לי חטין ושעורין כוסמין כו': **גמ'** א"ר יוחנן אפילו פרוטה מכולן מצטרפת. פירוש כיון שטענו בחטין ושעורין וכוסמין והוא פתח ואמר שבועה שאין לך בידי חלה שבועה עליו על הכל בכלל. וכן היו ה' תובעין אותו וכל אחד אומר לו תן לי חטין ושעורין וכוסמין כו'. ולא אמרינן דהא ליכא בכל חדא וחדא פרוטה. וכיון דלית בכל חדא לא חלה שבועה בפחות מפרוטה. שבועה שאין לך בידי זהו כלל. פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה זהו פרט ז) וחלקו לפיכך אפילו אין בכולן אלא פרוטה נצטרפו וחייב. ולא אמרינן דהא ליכא בכל חדא וחדא פרוטה. וכיון דלית בכל חדא לא חלה שבועה בפחות מפרוטה. שבועה שאין לך בידי זהו כלל. פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה זהו פרט ז) וחלקו בזה רב אחא ורבינא חד אמר אפרטי מיחייב וחייב בכפירתו לאלו החמשה שלש חטאות לכל אחד ואחד חטאת אחת שכפר לו בחטים. וחטאת אחת בשעורים וחטאת בכוסמין. וחד אמר אכללי מיחייב נמי כיון שפתח שבועה שאין לך בידי כאילו

ז) לולי תסר כאן ו"ל וכן תעיס ושעורין וכוסמין זהו פרט.